

14.1 Familie

Verken Yosef, Ahmed eller Iman har familie i Norge.

Yosef bekymrer seg for familien sin i Eritrea. Mora og broren jobber hardt, men tjener lite penger, og de har ikke mange slektninger som kan hjelpe dem. Faren er død. Når Yosef får en jobb, vil han sende penger hjem. Det må skje snart!

Ahmeds mor og søster bor hos onkelen og tanta hans i en liten by i Afghanistan. Søstera er tre år yngre enn ham. Han har også søskenbarn der, ei kusine og fire fettere. Livet i Afghanistan er ikke lett, selv om onkelen driver en stor butikk og har arbeid til mange i familien. Ahmeds tre år eldre bror bor i Kabul. Han har fått en jobb der, og giftet seg for ett år siden. Snart får han en liten sønn eller datter. Det er et stort ansvar. Ahmed vil også gjerne gifte seg og få barn, men det må vente. Først vil han ha en utdanning.

Iman bor sammen med en bror i Trondheim. De har en stor familie som bor i Somalia. De har to søstre og tre brødre der. Den eldste søstera heter Bilan. Iman savner henne mest. Alle sier at de ligner på hverandre. Øynene og tennene deres er veldig like. Til og med hendene deres er like, med lange, slanke fingre. De poster bilder på Facebook, og de prater på Skype. Når skal de møtes ansikt til ansikt igjen, klemme hverandre, sitte i samme rom? Iman vet ikke.

Mina kom til Norge for fem år siden sammen med foreldrene sine. De er en liten kjernefamilie, men hun har en stor familie i Thailand: mange søskenbarn, onkler og tanter, og tre besteforeldre: mormor, morfar og farmor. Minas farfar døde for mange år siden. Farmora holder sin del av familien sammen. I sommer skal alle barna hennes ta med ektefeller og barn og møtes hjemme hos henne i Phuket. Det blir spennende. Mina gleder seg veldig.

Yosef

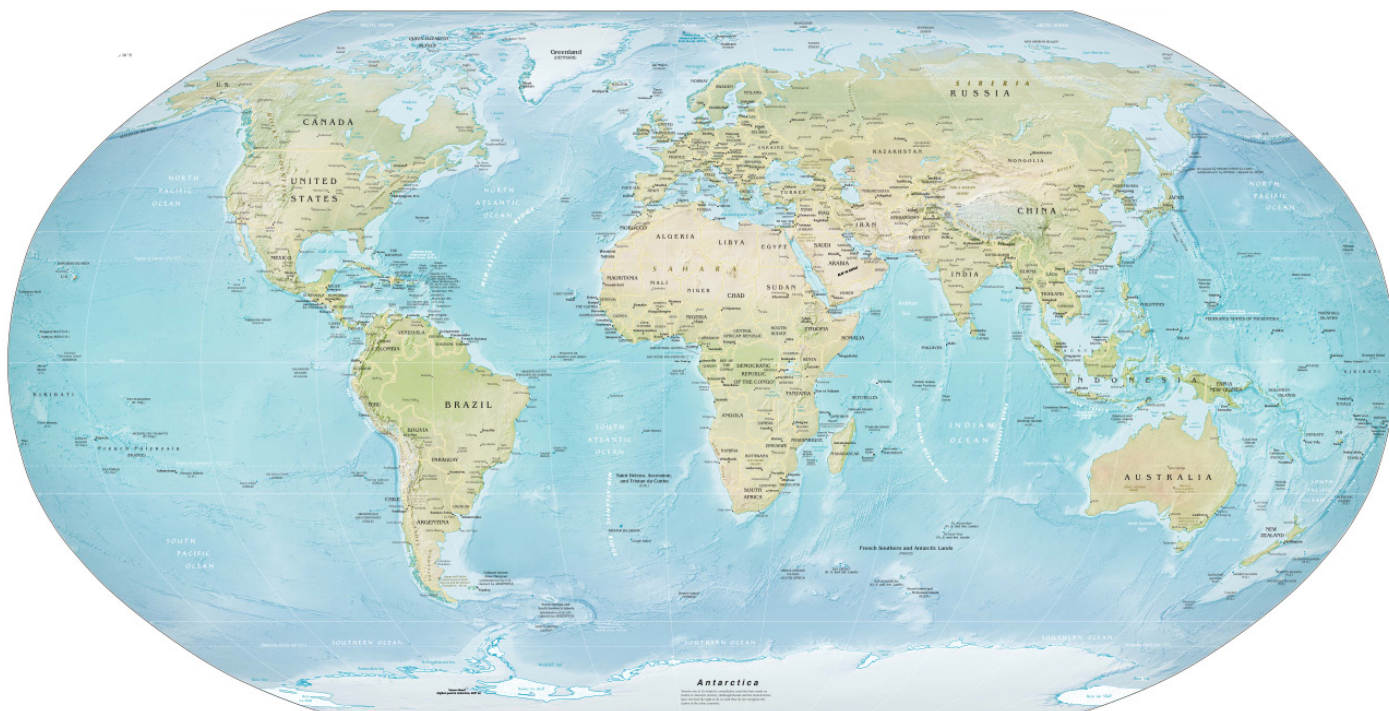
Ahmed

Iman

Mina

en besteforelder
 å dø
 død
 en ektefelle
 Facebook
 en farfar
 ei farmor
 en fetter
 en finger
 en kjernefamilie
 ei kusine
 å ligne
 lik
 en morfar

ei mormor
 en onkel
 å poste
 Skype
 slank
 en slektning
 en sommer
 et søskenbarn
 ei tann
 ei tante
 til og med
 en utdannelse
 verken...eller

14.2 Foreldre og venner fra to verdener

Mina

Mina både gledet seg og gruet seg til fødselsdagen sin. Hun inviterte mange venner, slik som foreldrene foreslo. De ble fem jenter og seks gutter. Foreldrene hennes kom hjem fra matbutikken med mange fulle bæreposer. De brukte mye tid på kjøkkenet, og snart luktet det deilig av kyllingwok, stekte grønnsaker og ris.

Mina dekker på bordet selv. Hun legger først på en duk. Så setter hun tallerkener og glass på bordet. Ved siden av tallerkenene legger hun kniv og gaffel. Skal gaffelen ligge til høyre eller venstre? Hun tenker litt, og så legger hun gaffelen på venstre side av tallerkenen og kniven på høyre. Hun setter fram vann og brus. Salt og pepper setter hun midt på bordet. Der skal også maten stå.

Noen av gjestene så litt overrasket ut da foreldrene hennes hilste på dem. Ingvild og Petter var i mistenkelig godt humør, og Mina ble litt nervøs. Nina og Hilde ga henne ei flaske vin i bursdagsgave. Mina gjemte gaven på soverommet sitt. Iman ga henne en CD med arabisk musikk. Den ble hun glad for.

Da gjestene satte seg ved bordet, gikk Minas foreldre ned trappa til kjellerstua for å se på TV. Alle skrøt av kyllingen. De pratet og lo. Nina og Hilde hadde også med vin til seg selv, og lot Ahmed smake på den. Han sa at han likte den, og fikk mer vin. Etter maten satte de på CD-en fra Iman, og noen begynte å danse. Alle hadde det gøy, og Mina begynte å slappe av og kose seg. Så drakk Ahmed enda mer vin, og ble litt full. Petter danset langsomt og tett med Nina. Etter dansen satt de i sofaen og kysset hverandre. Minas foreldre kom inn i stua med bursdagskaka. De så at Petter satt med Nina på fanget, og Mina ble flau.

Yosef lette etter et toalett. Han gikk forbi Hilde og Omar som sto på gangen og klinte. Det var flaut, syntes Yosef, han ble sjenert. På toalettet satt Ahmed på knærne og spydde. Yosef hjalp ham med å vaske doen etterpå. Ahmed skammet seg og ville dra hjem. Yosef hentet jakka si og gikk, han også. Han syntes ikke at festen var hyggelig lenger.

Da festen var slutt, var Mina lei seg. Foreldrene var skuffet over vennene hennes. De spurte henne om hun også drakk alkohol, og om hva slags forhold hun hadde til gutter. Mina ble sint. Hun syntes at foreldrene burde stole på henne, selv om noen av vennene hennes gjorde andre valg og hadde andre verdier enn henne. Dessuten var hun 18 år og voksen nå. Det var hennes liv og hennes venner, som hun var glad i. Samtidig var hun irritert på dem. «Må man drikke for å ha et sosialt liv i dette landet?» tenkte hun.

Neste dag traff hun Nina og Hilde på treningssenteret. De snakket bare om bursdagsfesten hennes. «Vi hadde det så gøy! Så fine foreldre du har. Så god mat! Thaimat er topp! Tenk at foreldrene dine gjorde alt det for deg! Så fin familie du har. Så heldig du er! Oi, er klokka så mye? Vi må dra. Ha det!»

De forsvant ut døra. Mina sto igjen, glad og litt forvirret. Ja, hun hadde både fine foreldre og fine venner! Hun ville velge det beste fra to verdener. Hun måtte stå for sine egne meninger og verdier. Men var det mulig?

en bursdagsfest
 en bursdagsgave
 ei bursdagskake
 en bærepose
 deilig
 et do
 en duk
 enda
 forbi
 et forhold
 en gaffel
 ei kjellerstue
 å kline
 et kne
 en kyllingwok
 å la
 en matbutikk
 midt
 mistenkelig
 mulig
 nervøs

overrasket
 å se overrasket ut
 en pepper
 en ris
 et salt
 å se på TV
 å sette fram
 skuffet
 å være skuffet over
 å slappe av
 å spy
 stekt
 å stole på
 å stå igjen
 å stå for noe
 thaimat
 tett
 topp
 et treningssenter
 en verdi

14.3 Forelskelse, kjærlighet og ekteskap

Iman og Mina satt i kantina på skolen og diskuterte arrangerte ekteskap. Ingvild satt og hørte på dem.

Iman: Hvorfor vil du ikke at foreldrene dine skal hjelpe deg med å finne en mann til deg?

Mina: Jeg vil gifte meg med en mann som jeg elsker. Jeg vil bestemme selv.

Ingvild: Ingen kan tvinge deg. Arrangerte ekteskap er ikke tvangsekteskap.

Mina: Hvor går grensen mellom press og tvang?

Iman: Foreldrene våre kjenner oss best, og de vet hva som er det beste for oss.

Mina: Vet de hvem som er den beste mannen for meg? Hvordan kan foreldrene mine vite det?

Iman: Hvordan kan du vite det? I Vesten sier alle at de gifter seg av kjærlighet, men nesten 50 % av ekteskapene ender med skilsmisse.

Mina: Det er fordi det norske samfunnet aksepterer skilsmisse. I Iran er det nesten tabu å skille seg.

Iman: I Norge er det altfor lett å skille seg.

Ingvild: Det er iallfall altfor lett å binde seg til helt feil person. Broren min har nettopp fått seg kjæreste. Hun heter Astrid, og hun er så dum! Jeg kan ikke fordra den dama! Jeg forstår ikke at Jon er forelsket i henne.

Mina: Stakkars Lisa, som er så glad i Jon!

Ingvild: Ja, snille, kloke Lisa! Alle andre forstår at Jon passer best sammen med Lisa, men Jon forstår ingenting.

Iman: «Kjærlighet gjør blind».

Mina: Nei, forelskelse gjør deg blind! Kjærlighet gjør deg klok, tror jeg.

Ingvild: Jon er iallfall helt blind. Blind og forelsket i Astrid, som er egoistisk, overfladisk og forfengelig! Kanskje arrangerte ekteskap ikke er så dumt!

Iman

Mina

Ingvild

_____ arrangert
 _____ å binde
 _____ egoistisk
 _____ å ende
 _____ en feil
 _____ kan ikke fordra
 _____ en forelskelse
 _____ forfengelig
 _____ ei grense
 _____ iallfall
 _____ en kjærighet

_____ nettopp
 _____ overfladisk
 _____ et press
 _____ å skille seg
 _____ en skilsmisse
 _____ stakkars
 _____ et tabu
 _____ en tvang
 _____ et tvangsekteskap
 _____ å tvinge
 _____ Vesten

14.4 Ved første blikk

Ali kjører Lisa og Rana til en svømmekonkurranse i Pirbadet. Lisa skal konkurrere, og Rana vil se på. Lisa ser trist ut. Hun forteller at Jon har funnet seg en kjæreste. Ali spør om forholdet har vart lenge. Lisa vet ikke. Hun vil ikke snakke mer om det, hun vil konsentrere seg om konkurransen.

Rana triller Lisa inn i svømmehallen mens Ali kjører videre. Han må jobbe mens konkurransen foregår, men henter dem når den er over.

Da er Lisa bare et stort smil. Hun har vunnet konkurransen! Hun fikk så godt resultat at hun kan konkurrere i norgesmesterskapet! Rana og Ali blir nesten like glade og stolte som Lisa.

Noen dager seinere går Ali inn på en kafé for å ta en pause og drikke en kopp kaffe. Der treffer han Jon, som sitter sammen med ei ung dame. Jon presenterer henne som Astrid, kjæresten sin. Ali presenterer seg selv. Han hilser høflig. Astrid smiler med kritthvite tenner og røde lepper. Hun må gå, for hun skal til frisøren. Ali setter seg ved Jons bord.

Ali: Pen dame!

Jon: Ja, ikke sant? Jeg ble forelsket ved første blikk!

Ali: Sier du det? Hva har brakt dere sammen? Har dere felles interesser?

Jon: Nei, vi er egentlig nokså forskjellige. Du vet at «motsetninger tiltrekker hverandre».

Ali: Ja. Jeg vet også at «like barn leker best». Kan du snakke med henne om ting som interesserer deg? Samfunn og politikk, for eksempel?

Jon: Jeg er ikke sammen med Astrid for å diskutere politikk. Det kan jeg gjøre med deg og Lisa og andre venner.

Ali: Ja, Lisa har alltid noe interessant å si.

Jon: Ja, Lisa er smart.

Ali: Nå har hun kvalifisert seg til NM i svømming for funksjonshemmede.

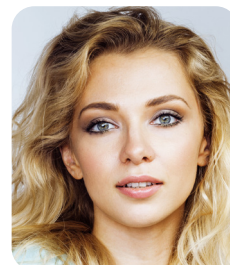
Jon: Så flott! Hun imponerer meg stadig. Hun er sterk og målbevisst.

Ali

Jon

Astrid

Ali: Ja, og snill og klok.

Jon: Nå er det lenge siden jeg har sett henne.

Ali: Ikke la det gå for lang tid. Man bør ta vare på gode venner.

Jon blir stille og ser ut av vinduet. Ali håper at han tenker seg om.

et blikk

å bringe

flott

å foregå

funksjonshemmet

høflig

å imponere

å konkurrere

kritthvit

å kvalifisere seg

ei leppe

en motsetning

målbevisst

nokså

et norgesmesterskap

et NM

en pause

Pirbadet

en politikk

å presentere

et resultat

stille

en svømmekonkurranse

å ta vare på

å tiltrekke

å trille

videre